

Begrijpend en studerend lezen
leerlingmateriaal proefles
les zelfstandig werken

7

grip
op lezen

KUNSTFABRIEK

NEUWSBRIEF

1

Groningen, 25 januari

Onderwerp: Themaweek 'In de weer met inkt'

Beste jongens en meisjes,

Van 25 februari tot en met 1 maart is de jaarlijkse doeweek in atelier De Kunstfabriek. De hele week zijn er gratis workshops rond het thema: 'In de weer met inkt'. Vier illustratoren nemen je mee naar hun eigen fantasiewereld. In die wereld speelt inkt een grote rol!

Op maandag geeft Kees de Boer een workshop striptekenen. Je leert hoe je emoties in het gezicht van stripfiguren kunt tekenen. Bovendien oefen je samen met hem het schrijven van korte en grappige teksten. Deze workshop begint om 13.30 uur en duurt tot ongeveer 17.00 uur.

Klaas Verplancke geeft zijn workshop op dinsdag 26 februari. Vanaf 13.00 uur vertelt hij hoe je karikaturen kunt tekenen van mensen en dieren. En natuurlijk ga je ook zelf aan de slag! Om half 6 eindigt deze workshop.

Een dag later, op woensdag, maak je collages met Georgien Overwater. Ze laat je zien hoe je met stukjes papier uit kranten en tijdschriften prachtige schilderijen kunt maken. Deze workshop begint al om 12.00 uur en zal rond 15.30 uur eindigen.

Ten slotte is op donderdag de beurt aan Martijn van der Linden. Hij leert je grappige dieren te tekenen en legt je bovendien uit hoe je kleuren in tekeningen kunt gebruiken. Deze workshop begint ook al om 12.00 uur en zal tot ongeveer 15.00 uur duren.

De laatste dag, vrijdag 1 maart, is er vanaf 11.00 uur een grote tentoonstelling van alle werken.

Natuurlijk mag dan iedereen komen kijken!

Kijk op www.indeweermetinkt.nl voor meer informatie over het hele programma.

Schrijf je snel in, want vol = vol!

Groetjes,

Mirthe Hanssen
Voorlichter Kunstfabriek

PS:

Kijk op de achterkant van deze brief.

Daar vind je alvast enkele leuke ideetjes om te tekenen met inkt.

2 SPELEN MET INKT

1 VLEKKEN MAKEN MET INKT

Je hebt een vel papier, een penseel en zwarte inkt nodig. Maar bedek eerst je tafel met kranten. Want je weet: inkt geeft nare vlekken. Maak het vel papier goed nat onder de kraan en leg het op de kranten. Spat er met je penseel twee of drie druppels inkt op. De inkt loopt uit en je krijgt de meest aparte vormen. Het tekensel droogt snel. Al het vocht trekt in de kranten. Bekijk je inktvlekken eens goed. Liefst van alle kanten! Wat zie je er in? Wat kun je ervan maken? Gebruik je fantasie en maak er een leuke tekening van.

2 BLAZEN MAAR!

Bedek je tafel met kranten en leg er een tekensel op. Zet een potje gekleurde of zwarte inkt klaar en leg een penseel en een rietje op tafel. Het blazen kan bijna beginnen! Doop de penseel in de inkt en laat een druppel op het vel papier vallen. Leg de penseel op tafel en pak het rietje. Houd dit boven de inktdruppel en blaas de druppel zachtjes in allerlei richtingen. Voor je het weet, heb je de meest bijzondere en prachtige patronen.

PS:

Leuk? Doe het nog een keer, maar nu met een andere kleur inkt!

TIP BIJ 1 EN 2:

Trek oude kleren aan!
Inkt kan lelijk vlekken!

3 SCHRIJVEN MET ONZICHTBARE INKT

Handig voor wie een geheim bericht wil versturen! Je hebt een klein glas, een citroen, een vel papier en een tandenstoker nodig. Pers de citroen uit. Giet het sap in het glas en zet de tandenstoker erin. (Scherpe kant naar beneden!) Wacht een paar minuutjes. Schrijf je geheime boodschap met de tandenstoker op papier. Doop regelmatig even in het citroensap! Laat je tekst drogen. Je ziet nu helemaal niets meer van je boodschap. Stop de brief in een envelop en verstuur hem. De ontvanger strijkt met een warme strijkbout over het papier. En: de boodschap verschijnt.

PS:

Krijg jij zo'n brief? Vraag dan hulp aan je ouders als je de strijkbout gebruikt!

VRAGEN STELLEN: Welke vragen zie ik in de tekst?

Veel teksten zijn opgedeeld in stukjes. Elk stukje geeft antwoord op een WH-vraag. Zo krijgt een tekst **structuur**. Je begrijpt een tekst dan beter.

Signaalwoorden wijzen op verbanden in een tekst.

wie

Wij gaan elk jaar op vakantie. Papa, mama, Sophie en ik.

wat

Het is altijd spannend om iets te bedenken. Iets dat iedereen leuk vindt. Iets dat niet te duur is. Iets waar we allemaal enthousiast voor worden.

Dit jaar willen we in 1 dag naar Frankrijk rijden of in 2 dagen naar Spanje. We willen graag lekker weer en een mooie camping. Bovendien houden papa en mama van kleine restaurantjes.

wanneer

We vertrekken altijd na mijn verjaardag. Na 23 juli dus.

waar

Dit jaar wordt het een camping in Frankrijk, in de buurt van Parijs of in Spanje, vlakbij Barcelona.

hoe

We kiezen onze bestemming met behulp van reisgidsen. Stapels liggen er dan op de eettafel. We bekijken plaatjes. We lezen wat er allemaal te doen is op de camping. We kijken of er steden in de buurt zijn, want dat vinden papa en mama leuk.

signaalwoord van doel en middel

waarom

Samen kiezen zorgt voor blije gezichten. Aan iedereen wordt gedacht. Dan is de vakantie voor iedereen fijn!

signaalwoord van oorzaak en gevolg

VISUALISEREN: Welk plaatje past bij de tekst?

Ik zie plaatjes of een schema voor me als ik lees. Die plaatjes veranderen tijdens het lezen. Ze helpen om verbanden in een tekst te zien. Soms is dat plaatje een **Venn-diagram**.

SAMENVATTEN: Hoe vat ik de tekst samen?

Ik maak **aantekeningen** van de belangrijkste dingen in een tekst.

Ik weet ook hoe ik die in een agenda moet noteren.

Opzoekvaardigheden

Ik weet hoe ik moet zoeken op internet:

Ik typ de juiste **zoekterm** of het juiste **trefwoord** in. Ook in een **inhoudsopgave** of een **trefwoordenregister** gebruik ik die **zoektermen** en **trefwoorden**.

Informatie en meningen vergelijken

In teksten lees ik **feiten** en **meningen**.

Feiten horen **betrouwbaar** te zijn, meningen kunnen verschillen.

Daarom vergelijk ik de **bron** van de teksten met elkaar. Zo beoordeel ik welke tekst het meest geschikt en betrouwbaar is.

Doel van de les:

Je leert aantekeningen te maken van belangrijke dingen tijdens het lezen. Je leert hoe je belangrijke informatie uit de tekst in een agenda moet noteren.

➔ **Lees eerst opdracht 1. Lees daarna tekst 1.**

1 Je maakt aantekeningen tijdens het lezen. Daarin geef je antwoord op de volgende vragen.

- A Waarover gaat de brief?
- B Wat is er precies te doen?
- C Waar is iets te doen?
- D Wanneer is er iets te doen?
- E Wat zijn de kosten?

Schrijf hieronder je aantekeningen.

A .....

.....

B .....

.....

C .....

.....

D .....

.....

E .....

.....

2 Je wilt je ouders kort over deze themaweek vertellen. **Vat de brief kort samen. Gebruik niet meer dan 30 woorden. Schrijf op.**

.....

.....

.....

.....

.....

➔ **Lees de alinea 'Op maandag ... 17.00 uur' precies.**

3 Van welke belangrijke informatie maak je in deze alinea een aantekening?

Kruis die antwoorden aan.

- maandag
- emoties in het gezicht
- Kees de Boer
- vanaf 13.30 uur
- workshop striptekenen
- tot 17.00 uur

4 Is de zin waar of niet waar? **Zet een kruisje in het juiste hokje.**

	waar	niet waar
In de themaweek duren alle workshops even lang.		
Martijn van der Linden geeft de laatste workshop in de themaweek.		
De workshops van Georgien Overwater en Martijn van der Linden beginnen beide om 12.00 uur.		
Tijdens de workshops krijg je informatie, zodat je thuis aan de slag kunt gaan.		
Na afloop van elke workshop worden alle werken tentoongesteld.		

5 Onder aan de brief staat: 'Schrijf je snel in, want vol = vol!'

Wat betekent 'vol = vol'? Schrijf op.

.....

.....

.....

6 Welke workshop wordt op welke dag gegeven? Vul het schema in.

	dinsdag	donderdag
soort workshop		
naam illustrator		
begint om		
eindigt om		

7 De achterkant van de brief heb je nog niet gezien. Toch weet je dat deze mooi aansluit op de tekst aan de voorkant

Uit welke fragment in de brief kun je dit opmaken? Schrijf op.

.....

.....

.....

➔ Lees tekst 2.

8 Lees de twee instructies 'Vlekken maken met inkt'.

A

Nodig: vel papier, penseel, zwarte inkt

- 1 Bedek je tafel met kranten.
- 2 Maak het papier nat.
- 3 Spat met je penseel twee druppels inkt op het papier
- 4 Bekijk je inktvlekken en maak een mooie tekening.

B

Nodig: vel papier, penseel, zwarte inkt

- 1 Je moet eerst je tafel met kranten bedekken, want van inkt krijg je nare vlekken.
- 2 Dan maak je het papier nat.
- 3 Als je dan inkt op je papier spat, krijg je de aparte vormen.
- 4 Bekijk je inktvlek daarna eens goed. Wat zie je er in?
- 5 Maak er ten slotte een leuke tekening van.

Wat vind je de beste instructie? Schrijf ook op waarom.

.....

.....

.....

Woorden:

de workshop: een (lange) les, waarbij je kennis opdoet en zelf bezig bent om iets te maken. Meestal wordt een workshop aan een groep gegeven.

de illustrator: als illustrator maak je tekeningen bij teksten in boeken, tijdschriften of folders

PS: de afkorting van post scriptum (naschrift). Je zet PS onder aan een brief. Daarachter schrijf je iets wat je eerst was vergeten.

de tandenstoker: een klein, puntig stokje om etensresten tussen je tanden uit te halen

9 Je wilt een korte instructie schrijven over ‘Blazen maar!’.
In welke volgorde pak je dat aan?
Schrijf voor elke zin het nummer dat bij die stap hoort.

- ..... Mijn stappen uitvoeren om te zien of het klopt.
- ..... De tekst eerst goed lezen.
- ..... De instructie opschrijven.
- ..... De belangrijkste woorden of stukjes zin onderstrepen.

10 Schrijf een instructie over ‘Schrijven met onzichtbare inkt.’ Gebruik zo weinig mogelijk woorden.

Nodig:

.....
 .....

Doen:

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

11 Doe-opdracht

Bij de brief van De Kunstfabriek zit ook een klein affiche met belangrijke informatie uit de brief.

Maak op de volgende bladzijde het affiche. Gebruik ook de aantekeningen die je eerder hebt gemaakt. Je maakt het affiche natuurlijk zo leuk mogelijk! Dan trekt het vast de aandacht!

KIJK TERUG

12 Je kunt op verschillende manieren samenvatten.
Welke manier vind jij het fijnst? Leg uit waarom je dat vindt. Kies uit:

- woorden markeren
- belangrijke woorden en stukjes onderstrepen
- een schema maken van de belangrijkste dingen
- aantekeningen maken tijdens het lezen

.....
 .....

.....
 .....

EXTRA

13 Weet je zelf een leuke opdracht met inkt?
Schrijf een instructie voor de kinderen in je groep.

Nodig:

.....

Doen:

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

A large, empty rectangular area with a dotted border, intended for a summary or notes.